

Chuyện người việc ta: Dân tộc và Quốc Gia

Quốc nội: Cho Tàu thuê Đặc khu. Tàu đang chiếm hẵn đất nước Việt.
Hải ngoại: Làm lễ ra mắt Tộc Kinh ở Pháp, Tàu đang xóa hẵn dân tộc Việt.

*Dân tộc Kurdes lang thang đi tìm Quốc gia
Dân tộc Việt bỏ Quốc gia đi lang thang tìm...?*

“Độc tài lớn bởi vì ta quỳ xuống-Les tyrans ne sont grands que parce que nous sommes à genoux”.

Étienne de la Boétie (1530-1563)

Tình hình ngoại giao và chính trị hằng ngày có nhiều điểm nóng. Nào chuyện ông Trump – thằng Ủn, “Đánh đánh đăm đăm đánh đánh đăm - Đăm đăm đánh đánh đăm đăm đánh!”

Nào chuyện chiến tranh mậu dịch giữa Mỹ và Tàu, rồi Mỹ và Âu châu và Canada! Nào chuyện Mỹ bất đồng với thế giới vì Iran có chương trình nguyên tử... So What! Iran có nguyên tử chết thằng tây nào? Mỹ có nguyên tử, Mỹ là thằng duy nhất ngày nay, đã dám bỏ hai quả bom nguyên tử giết bao nhiêu mạng Nhật, ngày nay, lại là thằng đạo đức giả cảm thiên hạ có bom nguyên tử!

Và cộng đồng người Việt tỵ nạn ta cũng vậy, cũng như dư luận thế giới, xúm vào bàn tán những chuyện tào lao này nọ. Quên rằng các Mỹ-Tàu-Nga-Tây, các cường quốc không ngu gì mà “tả nị xây” với nhau cả. Mỹ giàu, Tàu giàu, Tây giàu chả dại gì đánh giặc cả. Chỉ có biết xúi ba thằng nhà nghèo ngu đánh nhau thôi. Chiến tranh Trung Đông Daesh khủng bố – Syrie, phe hồi giáo chết nhiều hơn phe tây phương! Tây phương có lãnh vài ba cái khủng bố ư? Chỉ gọi là hù thôi. Nạn khủng bố hồi giáo ở Tây phương giết chết ít người hơn tai nạn súng ở Mỹ. Một thằng nhỏ khủng bản chết nhiều người hơn một nhóm hồi giáo quá khích đánh Paris.

Và chúng ta lo ba cái việc không ăn nhậu gì đến vận mạng của đất nước chúng ta, thật là vô duyên.

Báo động: Tuần qua, tin mất nước:

Và đừng một cái! Tin 3 Đặc Khu Kinh tế sẽ bán cho Tàu. Đang kiểm tin, lo lắng, hốt hoảng, thì...

Đừng một cái! Tin một ngày đẹp trời, một thằng Tàu, đến gặp ông Thị trưởng một làng nhỏ ở ngoại ô Paris - Bussy St Georges làm lễ ra mắt “Tộc Kinh... Communauté des Kinh”. Cái gì lạ vậy? Tại sao Tộc Kinh? Tàu làm gì có Tộc Kinh? Ý đồ gì? Xóa cộng đồng Việt Tộc ở Pháp chẳng? Thay vào Tộc Kinh?

“Kinh” là một từ ngữ hoàn toàn sử dụng riêng ở Việt Nam để phân biệt nhóm người – sắc tộc ở đồng bằng và thành phố là nhóm sắc tộc đa số của dân tộc Việt. Các nhóm sắc tộc (từ ngữ của Việt Nam Cộng Hòa) người Kinh, thuộc đại gia đình dân tộc Việt, hòa mình sống với các sắc tộc khác, suốt cả chiều dài của lịch sử Việt Nam và của dân tộc Đại Việt, gồm sắc tộc Thượng – từ ngữ chung gọi tất cả cư dân, người ở miền núi, thượng du Bắc Việt hay cao nguyên Trung Nam Việt; sắc tộc Chăm, hậu duệ một dân tộc đã có mặt ở trên bán đảo Việt Nam, từ nhiều thế kỷ, và đất đai đã dần dần bị cuộc Nam tiến của quân dân Việt chiếm dần, từ vĩ tuyến 18 – thế kỷ 13 với Châu Ô Châu Lý đời nhà Trần, đến vĩ tuyến 14, thế kỷ 17 Phan Thiết Phan Rí với Nhà Nguyễn; sắc tộc Khmer người Miên ở miền Tây, người Chăm hồi giáo cũng ở miền Tây, hay cả sắc tộc Hoa thường gọi là người Minh Hương di cư tỵ nạn Mãn Thanh sau khi nhà Minh mất vào những năm 1660...

Và cũng trong tuần qua, nhận được trên mạng một lá thư đầy tuyệt vọng! Tác giả ký tên Giao Thanh Phạm. Có lẽ sanh sống ở Mỹ, sau một chuyến đi thăm Việt Nam ngày nay trở về kể những mắt thấy tai nghe đầy tuyệt vọng. Xin phép tác giả được trích những đoạn đầy cảm xúc và lo lắng của bức thư, và thành thật đôi lời cảm ơn tác giả đã báo động chúng ta người Việt tỵ nạn hải ngoại với những nhận xét sau đây:

“CÁI CHẾT CỦA CẢ MỘT DÂN TỘC - *Giao Thanh Phạm*

Cùng các bạn,

Mối họa mất nước, nô lệ hóa của Tàu đã thật sự hiện rõ trong lần về thăm VN vừa qua.

....

- Từ Bắc vô Nam, những địa thế chiến lược và khu đất đẹp, có lợi ích kinh tế lâu dài đã bị bán cho Tàu sạch sành sanh, rao giá bao nhiêu tụi nó cũng mua, lính Tàu đội lột nhân công trong các công trình xây cất lớn và các xí nghiệp sống đầy dẫy ở các thành phố lớn và cả thôn quê.

Việc VN trở thành một tỉnh phía Nam của Tàu như Tây Tạng chỉ còn là vấn đề thời gian...

- *Du khách Tàu chiếm 60% với tour guide là người Tàu. Họ được đi du lịch theo tour FREE, nhưng được đưa vào những địa điểm mua đồ souvenirs.*
- *80% resorts và khu chung cư cao cấp dọc theo bờ biển là của Tàu. Rao giá bao nhiêu cũng mua, mà mua bằng tiền đô-la & vàng. Ra đường, vào khách sạn, quay đi đâu cũng nghe tiếng Tàu.*
- *Khu công nghiệp công nhân Tàu tràn ngập với những khu nhà ở cho nhân công được rào kín và không cho người Việt vào.*
- *Vùng đồng bằng sông Cửu Long (Mekong Delta) bây giờ như một miền đất sắp chết vì thiếu nước và vì 7 con đập của Tàu trên thượng nguồn ngăn nước nên lượng nước chảy xuống sông Cửu Long đổ ra biển yếu nên bị nước biển xâm nhập khiến các ruộng lúa quanh vùng bị ngập mặn.*
- *Khai thác Bô-Xít ở Tây Nguyên, nhân công Tàu đa số là lính trá hình. Tụi nó đem cả xe cơ giới hạng nặng của quân đội vào lấy lý do là ủi đất khai thác bô-xít...*
- *Buồn hơn nữa là dân SG bây giờ rất thờ ơ với hiểm họa mất nước, nô lệ, chỉ lo ăn nhậu suốt ngày từ sáng tới tối, kể cả phái nữ lẫn con nít. Nhà hàng, khách sạn cỡ nào, giá nào cũng có. Bia rượu tràn lan từ mấy em chân dài tới con nít đều tự do nhậu thả dàn. 3:00 giờ sáng bàn nhậu ngoài lề đường vẫn còn đầy người....”*

CHUYỆN NGƯỜI: Cuộc chiến không ngừng của dân tộc Kurdes:

Dân tộc Kurdes, một dân tộc với ngàn năm lịch sử đang là một dân tộc không quốc gia lớn nhất thế giới. Một dân tộc mà hôm qua là những anh hùng, là tiền phương be bờ, giữ đất, trong cuộc chiến của “thế giới văn minh” chống khủng bố Hồi giáo Quá khích Daesh, hay Nhà Nước Hồi Giáo IS (Islamic State), nhưng ngày nay đang bị nhà độc tài Erdogan của Thổ Nhĩ Kỳ đàn áp, xóa bỏ trong sự thờ ơ lãnh đạm của toàn thế giới, của các cựu đồng minh mình.

Dân tộc Kurdes đã và đang đi trên con đường của Nam Việt Nam, và tương lai dân tộc Việt e rằng cũng sẽ theo con đường của dân tộc Kurdes!

Ngày hôm qua, khi “thế giới văn minh” cản chận đường tiến quân của “Nhà Nước Hồi Giáo tại I-Rắc và Trung Đông - al-Dawla al-Islamiya fil Iraq wa al-Sham” - gọi tắt là

bằng mẫu tự đầu ngữ vựng arabic là DAESH hay được dịch sang anh ngữ là ISIS (Islamic State of Iraq anh Al Sham) hay ISIL (Islam State of Iraq and Levant). Al Shame hay Levant gồm các xứ Hồi Giáo vùng khu Đông hướng mặt trời mọc (hướng Đông) đối với Thủ đô của Hồi Giáo là Mecca. Ngược lại các quốc gia phía mặt trời lặn, khu Tây, là Magreh (Lybie, Tunisie, Algérie, Maroc, Mauritanie). Tuy là cùng tôn giáo, nhưng không đồng ngôn ngữ, không đồng văn hóa, tập tục...

Và ngày hôm qua, cùng tiếp tay với phương Tây nên cùng chặn được quân Daesh, nên dân tộc Kurdes được phương Tây ca tụng và xem là dân tộc anh hùng. Thế nhưng ngày nay, họ đang bị đuổi khỏi vùng Afrin, vùng Bắc của Syria, bởi quân đội Thổ Nhĩ Kỳ hỗ trợ bởi... những tàn quân của Nhà nước Hồi Giáo -Daesh! Và “thế giới văn minh”... những cựu đồng minh, Mỹ, Anh, Pháp... nhắm mắt hay ngó lơ chỗ khác... Một lần nữa nhân danh chính trị thực tiễn – real politic - Dân tộc Kurdes (cũng như nhiều dân tộc trên thế giới trong đó có dân tộc Việt Nam) luôn luôn là những dân tộc thiệt thòi... luôn luôn là những kẻ bại trận – những con “tốt–chốt” của bàn cờ quốc tế!

Gốc gác có lẽ từ vùng Caucase - Miền Nam Đông Âu, những bộ lạc người Kurdes đầu tiên đã có mặt từ 4000 hay 5000 năm trước thế kỷ ta, đến sinh sống trên các vùng cao nguyên của cái “nội văn minh loài người” Lưỡng Hà - Mésopotamie - phía đông vùng Anatolie-thuộc Thổ Nhĩ Kỳ ngày nay rồi! Với thời gian, cùng chung sống (hòa bình và hòa mình), chung đặng, trao đổi văn hóa lẫn nhau, người Kurdes hấp thụ hội nhập với các tập tục văn minh, văn hóa, tôn giáo các cộng đồng, các dân tộc khác cùng chung sống, chung quanh mình, nên ngày nay, có nhóm người Kurdes theo tôn giáo Hồi sun-ni, có nhóm người Kurdes Do thái giáo, nhóm khác Thiên Chúa giáo, có nhóm theo Hồi giáo hệ phái yézidis – nhưng tất cả toàn thể người Kurdes, mặc thời gian, mặc cuộc sống chung đặng có khi bị cai trị, vẫn giữ tập tục, văn hóa, truyền thống và tiếng nói (một ngôn ngữ cùng gia đình với ngôn ngữ Ba tư – Persan xưa).

Mong rằng người Việt chúng ta cũng vậy, mặc dù ở hải ngoại, mặc dù sinh sống ở nhiều quốc gia khác nhau, với những quốc tịch, ngôn ngữ, văn minh, văn hóa, tập tục khác nhau, vẫn giữ được linh hồn, ngôn ngữ, gốc gác Việt! Mong lắm!

Suốt chiều dài lịch sử của khu vực, dân tộc Kurdes vẫn hòa đồng sinh sống cạnh các dân tộc khác, trong một khu vực đầy sắc tộc khác nhau của vùng thoát đầu của Vương triều Bagdad – Le Califat de Bagdad, và sau đó biến thành Đế quốc Ottoman.

Quan niệm Quốc Gia, cái quan niệm vừa ra đời với thế kỷ thứ XIX, cái quan niệm mong, buộc “mỗi, mỗi dân tộc PHẢI có một quốc gia” thay đổi tất cả những cái nhìn lịch sử của nhân loại. Với các Tiểu Vương của Đế quốc Ottoman – Les Sultans ottomans (Đế quốc - empire ottoman gồm nhiều tiểu vương – sultanats) quan niệm này là những độc dược: nó đang thấm dần vào não trạng các dân tộc thuộc ảnh hưởng của đế quốc, và lúc bấy giờ

đang làm thay đổi bộ mặt chính trị, địa dư, địa lý của vùng Balkans – Trung và Nam Đông Âu châu (lúc ấy thuộc đế quốc ottoman). Để cứu vãn phần còn lại của Đế quốc, nhà cầm quyền Constantinople lúc bấy giờ chơi trò “chia để trị”. Dùng dân tộc này diệt các dân tộc khác, từ những pogroms - tàn sát nhóm của những năm 1890 đến cái genocide – tàn sát diệt chủng tộc Arméniens kinh hoàng năm 1915, dân Kurdes được nhà cầm quyền ottoman – Thổ Nhĩ Kỳ sử dụng để hành quyết người Arméniens.

Năm 1918, Thổ Nhĩ Kỳ, cùng với đồng minh Đức, cùng bại trận. Một luồng gió độc lập đầy hy vọng thổi đến cho các cộng đồng dân tộc thiểu số trong vùng. Người chủ trì phe đồng minh chiến thắng Thomas Woodrow Wilson (1856-1954), vị Tổng Thống Hoa Kỳ thứ 28 (1913-1921), người có sáng kiến thành lập Hội Liên Quốc – Société des Nations – League of Nations, tiền thân của Liên Hiệp Quốc – Organisation des Nations Unies ONU hay UNO United Nations Organisation sau này, đã chẳng phải là người đã lên tiếng, tạo chủ thuyết: “Quyền các nhân dân, các dân tộc tự định đoạt số phận và tương lai của mình” đó chẳng?

Thế nhưng, thực tế lại phũ phàng hơn. Mặc bao lời hứa, hai quốc gia Anh và Pháp (là hai đế quốc thuộc địa lớn nhất thời bấy giờ) đã tự động ghé tay riêng với nhau, chia đôi sơn hà đất đai của cựu đế quốc Ả-rập Ottomans; và họ tạo ra những quốc gia, một cách nhân tạo, không tôn trọng những đặc điểm hay đòi hỏi hay nguyện vọng của các dân tộc đang sinh sống tại chỗ, như là những món đồ chơi buôn bán vậy: I-Rắc, cộng với vùng Transjordanie và Palestine – dọc theo con sông Jourdain, con sông của lịch sử Kinh thánh, từ nay thuộc thẩm quyền Hoàng gia Anh; Syrie và Liban dưới quyền cai trị của Pháp. Hiệp Ước Sèvres giải quyết toàn bộ năm 1920, vẽ lại ranh giới của đế quốc Ottoman, nay đã sụp đổ, cũng có nghĩ đến tạo một quốc gia cho dân tộc Kurdes và một quốc gia cho dân Arméniens. Nhưng Hiệp Ước (Sèvres) này không bao giờ được áp dụng.

(Lịch sử thế giới cũng dạy cho chúng ta, đặc biệt là người Nam Việt Nam, cựu công dân Việt Nam Cộng Hòa chúng ta những bài học về những Hiệp Ước không được áp dụng – điển hình là... Paris 1973, hay... những lời hứa hão, hứa tiêu, hứa quảng... như giúp Việt Nam Cộng Hòa bảo vệ lãnh thổ, tiếp viện... vũ khí một đổi một, vân vân.

Do đó, ngày nay đã là năm 2018 của thế kỷ thứ XXI rồi, sao vẫn còn những ai còn mơ ĐÒI quốc tế (quốc tế này gồm những ai?) xét lại, áp dụng lại, những ký kết của Hiệp Ước 1973 Paris? Đã ngay vừa ký xong, mực chưa ráo hẳn, đã không bao giờ được áp dụng - Vậy, xin thiên nghi (xin lỗi), những ai đó, là những người vẫn còn chìm đắm trong một giấc mơ!).

Trở lại với Hiệp Ước Sèvres sở dĩ không áp dụng. Lý do, vì Mustapha Kémal, lúc bấy giờ, chỉ là một vị tướng của phe bại trận, cảm thấy nỗi nhục của dân tộc Thổ thua trận,

bèn từ Ankara, lập một “Mặt trận cứu quốc”, tung quân dân Thổ nổi dậy làm loạn! Và bất ngờ thay, và với một kết quả ngoài dự định, đã đè bẹp tất cả mọi ý kiến đang lăm le nuốt sống chia cắt xứ Anatolie! Và Mustapha Kémal đã tạo một quốc gia mới, quốc gia Thổ Nhĩ Kỳ – bảo đảm bởi Hiệp Ước Lausanne năm 1923 – các cường quốc Anh Pháp thắng trận ký.

Tất cả vùng cựu đế quốc Ottoman được vẽ lại! Dân tộc Arméniens nhận được một quốc gia nhỏ, nhưng bị nhốt trong biên giới của Liên Xô – một Đế quốc trá hình. Và dân tộc Kurdes mất tất cả! Toàn dân tộc Kurdes, từ nay sinh sống trong một khu vực lớn như một nước Pháp (643,801 km²) trong lãnh thổ của một cựu quốc gia I-Răng, và của 3 quốc gia mới được thành lập Syrie, I-Rắc và Thổ Nhĩ Kỳ.

Bắt đầu những ngày đó, lịch sử dân tộc Kurdes là một chuỗi dài những hy vọng, những giấc mơ, để tìm một góc nhỏ, một khu vực, nếu không được là một quốc gia thì may ra, cũng một vùng độc lập, tự chủ cho dân tộc mình. Từ năm 1924 đến 1938, một chuỗi dài đòi hỏi, từ nổi dậy ôn hòa có, đến tấn công, khủng bố, vũ khí cũng có, nhưng tất cả đều bị dẹp tan, đàn áp bởi nhà cầm quyền Thổ dân túy quá khích với chủ thuyết kémal, quá mặc cảm với cái mắt của đế quốc Ottoman, đầy sợ hãi nếu phải có một quốc gia đa nguyên, đa chủng.

Năm 1946, thừa cơ một khủng hoảng chính trị của I-Răng, dân Kurdes Iran tự tạo một quốc gia nhỏ, Cộng hòa Kurdes. Sống được 11 tháng.

Từ năm 1950, đến phiên các nhóm Kurdes của I-Rắc. Về đến phiên họ lãnh những đàn áp rùng rợn, như 1988, cả ngàn người bị giết bằng hơi độc hóa học bởi Saddam Hussein. Năm 1991, nhờ Tổng Thống Pháp François Mitterrand, Liên Hiệp Quốc buộc nhà độc tài I-Rắc phải cho dân Kurdes một vùng tự túc để sinh sống – để khỏi bị thế giới đưa ra tòa về tội diệt chủng. Do đó, mặc dù lãnh một cuộc tàn sát; dân Kurdes I-Rắc, ngày nay, là nhóm người duy nhất có một vùng tự trị.

Qua năm 1980 trở đi, phía Thổ lại kiếm chuyện với dân Kurdes của mình, dưới sự độc tài của Erdogan. Cộng với những cuộc khủng hoảng ở Syrie, dân Kurdes hiện nay là một con cò cho mọi hướng chính trị khác nhau! Năm 2012, Bachar-al-Assad, vì phải lo giữ ngai vàng của mình đang bị lung lay ở Damas, bèn bỏ lỏng một vùng cho dân Kurdes đang sinh sống. Thừa cơ hội, dân Kurdes thành lập một Cộng hòa Kurde nho nhỏ. Cộng Hòa Rojava.

Để giữ Rojava, chống bọn khủng bố quá khích Daesh, Tây phương bèn giúp vũ khí do dân Kurdes. Vừa một công hai việc, giữ miếng đất độc lập, vừa đánh Daesh giùm thế giới tây phương. Và dân Kurdes đánh giặc rất giỏi, đánh giặc thật tâm – với các nữ binh nổi tiếng là những chiến sĩ gan dạ, quân khủng bố Daesh nể sợ. Nể sợ vì sự gan dạ của các

nữ chiến sĩ Kurdes, nể sợ vì nếu bị nữ binh- là phái nữ – giết, thì không lên Thiên Đàng Allah hưởng 72 trinh nữ (sic)? Ngày nay, Erdogan, đồng minh phương tây, không chấp nhận trong những quân đồng minh chiến thắng Daesh có mặt của quân dân Kurdes! Và nguy hiểm hơn nữa, sợ dân Kurdes sẽ đòi hỏi xin đất đai lập quốc để có một quốc gia độc lập! Do đó Erdogan tấn công dân Kurdes. Và Hoa kỳ, và Pháp nhắm mắt ngó lơ, sợ động chạm đến một đồng minh lớn của Nato giữ mạn Trung Đông. Và Poutine, Nga Hoàng hứng chí, “ngư ông hưởng lợi”! Và Bachard al Assad, ngày xưa, Bad Boy, là một đồ tể nhân loại, nay là một nguyên thủ đảng hoàng của một quốc gia, đã lấy lại đất Syrie! Và Hoa Kỳ và Pháp rút quân về. Chỉ có dân tộc Kurdes là tay trắng, mất cả chì lẫn chài. Kiếp tha hương vẫn tha hương. Suốt đời bị lường gạt!

VIỆC TA: Sống còn của Dân tộc Đại Việt?

Chúng tôi xin phép trình quý thân hữu hai bài viết đăng trên mạng tuần qua để trả lời câu hỏi trên:

1: Bức thư đã được trích ở phần đầu bài viết này, của tác giả của Giao Thanh Phạm đầy tuyệt vọng, nhưng rất tả chân, đã vẽ cho chúng ta thấy rõ cảnh sống, sinh hoạt của xã hội Việt Nam ngày nay!

2: Và để đối lại bức thư đầy tuyệt vọng trên. Xin phép quý thân hữu cho phép chúng tôi trích một bài viết của tác giả Đỗ Duy Ngọc:

“CHUYỆN ĐỊNH CƯ Đỗ Duy Ngọc viết ngày 1/06/2018

Trong tháng này, tui tiễn ba gia đình của ba người bạn đi định cư ở nước ngoài. Họ đều là những người thành đạt, giàu có ở Việt Nam. Rất thành đạt và tài sản tính đơn vị hàng triệu đô-la...

Một bạn là doanh nhân, hai vợ chồng có tài sản khá lớn, nhiều bất động sản trên những khu phố vàng của Sài Gòn. Họ có ba đứa con đang tuổi lớn và đã có hai đứa đang học ở Mỹ. Gia đình anh đi diện EB5 định cư ở Mỹ.

Người thứ hai là một bác sĩ, anh là người thầy thuốc giỏi, từng tu nghiệp nhiều nước trên thế giới... Ở Việt Nam anh là bác sĩ có thu nhập khá cao, có biệt thự ở quận 2, có công việc ổn định. Vợ cũng là dược sĩ, có một pharmacie rất đông khách ngay trung tâm Sài Gòn...

Người thứ ba là anh bạn học chung trường đại học, năm nay vừa đúng bảy mươi tuổi, đã đến tuổi già. Anh này cũng có một đời sống sung túc ở Việt Nam, hồi còn tuổi làm việc, anh là một quan chức ngân hàng... Nghề nghiệp thế nên cũng có thể gọi anh là giàu, có

của ăn của để, có hai thằng con trai, đứa nào cũng thành đạt, một thằng có chức vụ trong ngành ngân hàng của Việt Nam, đứa kia làm chuyên viên tiền tệ ở nhà băng của Anh quốc. Nói tóm lại là thuộc giới thượng lưu ở xứ này. Bây giờ anh lại đi định cư ở Pháp theo diện bảo lãnh của người em.

Ba trường hợp nêu trên chứng minh họ đi định cư không phải vì sinh kế. Trước đây, ngoài lý do chính trị, đa số ra đi vì đời sống ở Việt Nam thời đấy khổ quá, cả nước đói nghèo, họ đành dứt áo ra đi mong có tương lai sáng sủa, sung túc hơn. Còn bây giờ, như ba người bạn tui đó, họ ở Việt Nam rõ ràng là quá sung sướng về vật chất, họ chẳng thiếu thứ gì... Nhưng họ vẫn ra đi.

Ở đây, tui chỉ đề cập đến chuyện ba người bạn của tui, tui không muốn nói đến những cán bộ, những người đã từng là quan chức của chế độ, có người từng là tổng biên tập một tờ báo lớn, những người một thời là những người đã từng tham gia hoạt động đấu tranh ở các đô thị miền Nam, họ hiện đang ở đây xứ Mỹ, tiểu bang nào cũng có. Họ trốn chạy cái gì? Tui đã từng hỏi thế và họ cũng cười buồn. Bỏ qua những tên ăn cắp công quỹ mà trốn chạy. Những người khác đều ôm trong lòng một nỗi thất vọng không nói được.... Ngày xưa chỉ cần rời làng, đã mang tiếng ly hương, xa quê là nỗi đau. Bây giờ, người ta ô ạt tìm mọi cách bỏ nước mà đi, có nỗi đau nào hơn cho một dân tộc, nhưng phải chấp nhận thôi. Tất cả các loài hoa đều vươn về phía ánh sáng, có hoa nào chịu chết rũ héo hon trong bóng tối đâu. Và ở trong bóng tối, có ai lại không nguyện rửa bóng tối, ngoại trừ những kẻ đang trục lợi từ bóng tối.!”

Cám Ôn tác giả.

Miễn bàn Ngao ngán!

Người Kurdes suốt bao năm tháng đi tìm một quốc gia. Người Do Thái suốt bao thế kỷ đi tìm một quốc gia. Người Việt ta, CÓ Quốc Gia nhưng nay phải bỏ Quốc Gia đi lang thang tìm Tự Do! Hay tìm ánh sáng! Và

Muốn có Tự do, hãy thôi làm tôi tớ nữa - Soyez résolu à ne plus servir et vous voilà libres!

Cũng của Étienne de la Boétie!

*Hồi Nhơn Sơn, đầu hè 2018,
Phan Văn Song*

Nguồn: Internet eMail by Paul Van chuyển